

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ได้กำหนดให้กิจการต้องนำเสนองบการเงินอย่างน้อยปีละครั้ง ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์โดยต้องการให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการนำข้อมูลเหล่านั้นไปตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2552: ออนไลน์) แต่เนื่องด้วยสภาวะการแข่งขันทางธุรกิจที่สูงในปัจจุบัน ทำให้การปิดบัญชีปีละครั้งไม่เพียงพอสำหรับที่จะทำให้ผู้ใช้งบการเงินได้รับข้อมูลข่าวสารที่สำคัญอย่างทันต่อเวลา ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของกิจการได้ จึงทำให้เกิดระบบข้อมูลการปิดบัญชีแบบรายไตรมาส โดยต้องการนำเสนอข้อมูลทางการเงินของกิจการ เพื่อใช้ประโยชน์ในด้านการวิเคราะห์เกี่ยวกับผลการดำเนินงานของกิจการ ความสามารถในการบริหารงานหรือความรับผิดชอบของฝ่ายบริหารในการบริหารทรัพยากรของกิจการ รวมถึงการดำรงอยู่ต่อไปในอนาคต ดังนั้นในการนำเสนอข้อมูลทางการเงินจึงมีความจำเป็นที่จะต้องนำเสนอให้ทันต่อสภาวะการแข่งขันทางธุรกิจที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและมุ่งตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งบการเงิน ความสำคัญของงบการเงินระหว่างกาลจึงเกิดขึ้น โดยมุ่งเน้นการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกิจกรรม เหตุการณ์ และสถานการณ์ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อไม่ให้มีการนำเสนอซ้ำซ้อนกับข้อมูลที่ได้เคยรายงานไปแล้ว งบการเงินระหว่างกาลที่เชื่อถือได้และทันต่อเวลาจะช่วยให้ผู้ลงทุน เจ้าหนี้ และผู้ใช้งบการเงินอื่นเข้าใจความสามารถของกิจการในการก่อให้เกิดกำไร กระแสเงินสด เงื่อนไขผลตอบแทนจากการลงทุนและสภาพคล่องทางการเงินของกิจการ

สำหรับสภาวะการลงทุนในช่วงครึ่งหลังของปี 2553 พบว่า มีแนวโน้มขยายตัวตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก ซึ่งก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการบริโภคและการลงทุน (สิริพร นาคเจือ, 2553: ออนไลน์) แต่สิ่งหนึ่งที่จะทำให้นักลงทุนเกิดความเชื่อมั่นและเป็นแรงผลักดันให้เกิดการลงทุนที่เพิ่มมากขึ้นคือ การได้รับข้อมูลทางการเงินที่มีลักษณะเชิงคุณภาพโดยเอื้อประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินซึ่งมีองค์ประกอบหลักดังนี้ (ธารี หิรัญรัศมี และคณะ, 2551: 12-13) คือ งบการเงินที่จัดทำขึ้นต้องสามารถเข้าใจได้ทันที ข้อมูลที่ปรากฏจะต้องมีความเชื่อถือได้ ข้อมูลต้องนำมาเปรียบเทียบกันได้ในรอบ

ระยะเวลาและต้องมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเพื่อช่วยให้ผู้ซึ่งบการเงินสามารถประเมินเหตุการณ์ทั้งในอดีต ปัจจุบันและอนาคตได้

งบการเงินระหว่างกาลของบริษัทที่อยู่ในความควบคุมของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ฯ ซึ่งได้กำหนดให้จัดทำอย่างน้อย ณ วันสิ้นสุดงวดครึ่งปีแรกของรอบบัญชี และต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 41 เรื่อง งบการเงินระหว่างกาล แต่จากการประกาศของสภาวิชาชีพบัญชีฯ ในเรื่องของการปรับเปลี่ยนมาตรฐานการบัญชี เพื่อยกระดับมาตรฐานการบัญชีไทยไปสู่มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดการเลือกปฏิบัติของผู้บริหาร ลดความซ้ำซ้อนและข้อขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในมาตรฐานการบัญชีแต่ละฉบับ ส่งผลให้กิจการที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ต้องจัดทำและนำเสนองบการเงินในรูปแบบใหม่ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 34 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง งบการเงินระหว่างกาล มีผลบังคับใช้วันที่ 1 มกราคม 2554 ซึ่งมีความแตกต่างอย่างมีสาระสำคัญในเรื่องวิธีปฏิบัติทางการบัญชีได้แก่ รูปแบบการนำเสนองบการเงิน การคำนวณค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย การตีราคาสินค้าคงเหลือ ผลกำไรขาดทุนจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ การด้อยค่าของสินทรัพย์ การตีราคาใหม่สำหรับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ให้เป็นมูลค่ายุติธรรม

เมื่อก้าวถึงธุรกิจการเกษตรถือได้ว่าเป็นธุรกิจหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการสร้างรายได้ให้กับประเทศไทยเพราะนอกเหนือจากการบริโภคภายในประเทศแล้วยังสามารถส่งออกไปต่างประเทศซึ่งในแต่ละปีมีมูลค่านับหลายล้านบาท จากการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจการเกษตรปี 2553 ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ระบุว่าภาคการเกษตรมีแนวโน้มการขยายตัวตามสภาวะเศรษฐกิจโลกที่คาดว่าจะขยายตัว 2.0 – 2.5% ส่งผลให้ความต้องการบริโภคตลอดจนการผลิตสินค้าและบริการต่างๆ มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2553: อ้างถึงใน คมชัดลึก, 2553: ออนไลน์) รายงานดัชนีราคาสินค้าเกษตรเดือนกรกฎาคม 2553 อยู่ที่ 159.04 เพิ่มขึ้น 32.9% จากช่วงเดียวกันของปีก่อนและเพิ่มขึ้น 2.3% เมื่อเทียบกับเดือนมิถุนายน 2553 ขณะที่ดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตรอยู่ที่ 70.65 ลดลง 2.4% จากช่วงเดียวกันของปีก่อน แต่เพิ่มขึ้น 6.8% เมื่อเทียบกับเดือนมิถุนายน 2553 (ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, 2553: ออนไลน์) จากข้อมูลจะเห็นได้ว่ามีความผันผวนทางด้านราคาสินค้าเกษตรอยู่ตลอดเวลาปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความผันผวนมีหลายประการอันได้แก่ สภาพความแปรปรวนของอากาศ ปริมาณพืชผลที่ออกสู่ตลาดมีลักษณะไม่สอดคล้องกับปริมาณความต้องการในแต่ละช่วง ระบบข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าเกษตรไม่สมบูรณ์ทำให้การคาดการณ์ราคาผิดพลาด ราคาสินค้าเกษตรในตลาดโลกและอีกปัจจัยที่สำคัญ คืออัตราแลกเปลี่ยน เนื่องจากมี

ผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศและการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนมีผลต่อยอดขาย ต้นทุนการผลิต ราคาสินค้าที่ส่งออก ซึ่งส่งผลกระทบต่อกำไรและขาดทุนของกิจการ

หลักทรัพย์ของกลุ่มธุรกิจการเกษตรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญต่อประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากอาชีพทางการเกษตรยังคงเป็นอาชีพหลักของประชาชนอยู่ อีกทั้งหลักทรัพย์ในกลุ่มธุรกิจการเกษตรยังอยู่ในความสนใจของกลุ่มนักลงทุนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะเห็นได้จากปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สำหรับกลุ่มธุรกิจการเกษตรมีจำนวน 248,346,000 บาท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2553: ออนไลน์) ด้วยปริมาณการซื้อขายที่สูงและมีแนวโน้มจะเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องอันเป็นผลมาจากกลุ่มประเทศที่เป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรได้ประสบกับปัญหาภัยธรรมชาติทำให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แต่จากความผันผวนของค่าเงินที่มีผลกระทบต่อราคาสินค้า และปริมาณการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ อาจส่งผลให้นักลงทุนชะลอการลงทุนเนื่องจากขาดความเชื่อมั่นในเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ รวมถึงความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาสินค้าเกษตรส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศโดยตรง แต่หากกลุ่มนักลงทุนและกลุ่มผู้ให้บริการเงินอื่นๆ ได้รับข้อมูลทางการเงินอย่างถูกต้องและทันเวลาอาจช่วยให้สามารถป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้และในการนำเสนอข้อมูลทางการเงินของกิจการนั้นต้องมีการปฏิบัติตามที่มาตรฐานการบัญชีที่กำหนดรวมถึงช่วงเวลาในการนำเสนอข้อมูลต้องทันต่อความต้องการของผู้ให้บริการเงิน ทั้งนี้เพื่อสร้างความได้เปรียบด้านการแข่งขันทางธุรกิจ โดยการนำเสนองบการเงินระหว่างกาล กลุ่มธุรกิจการเกษตรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 34 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง งบการเงินระหว่างกาล ตามประกาศของสภาวิชาชีพบัญชีฯ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาถึงผลกระทบจากการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 34 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง งบการเงินระหว่างกาล ของกลุ่มธุรกิจการเกษตรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจของผู้ให้บริการเงินทั้งภายในและภายนอกตลาดหลักทรัพย์ฯ อย่างถูกต้องและเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาถึงผลกระทบจากการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 34 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง งบการเงินระหว่างกาล ของกลุ่มธุรกิจการเกษตร ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาผลกระทบจากการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 34 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง งบการเงินระหว่างกาล ของกลุ่มธุรกิจการเกษตร ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาข้อมูลจากมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 34 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง งบการเงินระหว่างกาล ร่วมกับระเบียบข้อบังคับในการจัดทำงานการเงินของตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยศึกษาจากกลุ่มธุรกิจการเกษตร จำนวน 19 บริษัท (ข้อมูล ณ วันที่ 17 กรกฎาคม 2553) มาทำการศึกษา มีดังนี้

ตารางที่ 1-1: ตารางแสดงรายชื่อกลุ่มธุรกิจการเกษตรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่นำมาศึกษา

ลำดับ	ชื่อธุรกิจ	ชื่อย่อ
1	บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน)	GFPT
2	บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)	CPF
3	บริษัท ชุมพรอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน)	CPI
4	บริษัท เชียงใหม่โฟรเซ่นฟู๊ดส์ จำกัด (มหาชน)	CM
5	บริษัท ซีเฟรชอินดัสตรี จำกัด (มหาชน)	CFRESH
6	บริษัท ตรังผลิตภัณฑ์อาหารทะเล จำกัด (มหาชน)	TRS
7	บริษัท ไทยรับเบอร์ลาเท็กซ์คอร์ปอเรชั่น (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	TRUBB
8	บริษัท ไทยลักซ์ เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด (มหาชน)	TLUXE
9	บริษัท ปทุมไรชมิล แอนด์ แกรนารี จำกัด (มหาชน)	PRG
10	บริษัท แฟ็คฟู๊ด จำกัด (มหาชน)	PPC
11	บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน)	UVAN
12	บริษัท ยูนิเวอร์แซล สตาร์ช จำกัด (มหาชน)	USC
13	บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน)	LEE
14	บริษัท ศรีตรังแอมโคโนอินดัสตรี จำกัด (มหาชน)	STA

ตารางที่ 1-1: ตารางแสดงรายชื่อกลุ่มธุรกิจการเกษตรในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่นำมาศึกษา (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อธุรกิจ	ชื่อย่อ
15	บริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน)	UPOIC
16	บริษัท สุรพลฟู๊ดส์ จำกัด (มหาชน)	SSF
17	บริษัท ห้องเย็นโชติวัฒน์หาดใหญ่ จำกัด (มหาชน)	CHOTI
18	บริษัท ห้องเย็นเอเชียนชีฟู๊ด จำกัด (มหาชน)	ASIAN
19	บริษัท อีเทอนิล เอนเนอจี จำกัด (มหาชน)	EE

วิธีการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

1.1 สํารวจข้อมูลจากงบการเงินระหว่างกาล ของธุรกิจการเกษตรที่จดทะเบียน ใน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประจำปี 2553 ไตรมาสที่ 2 จำนวนทั้งหมด 19 บริษัท

1.2 เนื้อหาโดยพิจารณาตามเกณฑ์การจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 34 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง งบการเงินระหว่างกาล และบทความที่เกี่ยวข้องกับงบการเงินระหว่างกาล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้จากการเปรียบเทียบหลักเกณฑ์การจัดทำงบการเงินระหว่างกาล มาจัดทำเป็นตารางการแสดงผลการในงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน ระหว่างการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 41 (ปรับปรุง 2550) เรื่อง งบการเงินระหว่างกาล กับปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 34 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง งบการเงินระหว่างกาล ประกอบด้วย

1.1 ความแตกต่างในการจัดทำงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน โดยพิจารณาตามประเด็นที่จะศึกษาดังต่อไปนี้

- 1) การแสดงงวดบัญชีที่ต้องนำเสนองบการเงินระหว่างกาล
- 2) รูปแบบและเนื้อหาของงบการเงินระหว่างกาล
- 3) การเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

1.2 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชี โดยพิจารณาตามประเด็นที่จะศึกษาดังต่อไปนี้

- 1) การแสดงงวดบัญชีที่ต้องนำเสนองบการเงินระหว่างกาล
- 2) รูปแบบและเนื้อหาของงบการเงินระหว่างกาล
- 3) การเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

2. นำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินมาจัดทำเป็นตารางเปรียบเทียบการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 34 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง งบการเงินระหว่างกาล กับบริษัทในกลุ่มธุรกิจการเกษตร ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 19 บริษัท โดยพิจารณาตามประเด็นที่จะศึกษาดังต่อไปนี้

- 1) การแสดงงวดบัญชีที่ต้องนำเสนองบการเงินระหว่างกาล
- 2) รูปแบบและเนื้อหาของงบการเงินระหว่างกาล
- 3) การเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

3. นำผลจากการสำรวจความแตกต่างในการจัดทำงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน ประจำปี 2553 ไตรมาสที่ 2 และผลกระทบจากการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 34 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง งบการเงินระหว่างกาล มาแสดงได้แก่ การจัดทำกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ อันเป็นผลจากเปลี่ยนแปลงวิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่ทำให้ส่งผลกระทบต่อการจัดทำและการนำเสนอ งบการเงินระหว่างกาล ของกลุ่มธุรกิจการเกษตร ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อทราบถึงผลกระทบจากการปฏิบัติ สำหรับการจัดทำงบการเงินระหว่างกาล ของกลุ่มธุรกิจการเกษตร ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

นิยามศัพท์

ผลกระทบ หมายถึง ผลลัพธ์ที่ตามมาจากการเปลี่ยนแปลงวิธีปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี

วิธีปฏิบัติทางการบัญชี หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลรายการและเหตุการณ์ทางการบัญชี โดยในที่นี้หมายถึง การแสดงงวดบัญชีที่ต้องนำเสนองบการเงินระหว่างกาล รูปแบบและเนื้อหาของงบการเงินระหว่างกาลและการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

งบการเงินระหว่างกาล หมายถึง งบการเงินสำหรับงวดระหว่างกาลที่เป็นงบการเงินแบบสมบูรณ์หรืองบการเงินแบบย่อ สำหรับงวดระยะเวลาที่สั้นกว่าหนึ่งปี (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2552: ออนไลน์)

กลุ่มธุรกิจการเกษตร หมายถึง กลุ่มธุรกิจที่ประกอบกิจการด้านการเกษตรที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 19 แห่ง (ข้อมูล ณ วันที่ 17 กรกฎาคม 2553)

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมายถึง สถาบันที่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2535 เป็นศูนย์กลางการซื้อขายหลักทรัพย์และกำกับดูแลให้การซื้อขายหลักทรัพย์เป็นไปอย่างมีระบบ มีความคล่องตัวและมีความยุติธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง